

[Valdemar Thomsen.]

Nedsættelse af Sterling forlods at betale en Del af Renteydelsen til Udlandet. Den Side af Sagen er ikke vanskelig at gennemskue, og jeg skal derefter tage fat paa den anden.

Nu har det jo vist sig, at Prisstigningen paa Importvarer er langt voldsommere end Prisstigningen paa Eksportvarer, og det vil sige, som det blev fremhævet i Gaar af den ærede konservative Ordfører, at de Mængder, der staar til vor Raadighed, f. Eks. af Kul, Olie og hvad det nu kan være, som vi tidligere kunde købe for vor Eksport, nu er mindre. Og Prisstigningen, som dette Misforhold medfører, kan ikke, som man synes at mene, holdes ude ved at nedsætte Vekselkurserne. Over for den Mangel paa Raavarer, som er konstateret, er der kun een Ting, der virkelig kan nytte: det er at sætte Forbruget ned. Det synes Regeringen imidlertid ikke at have Øje for, eftersom den bærer sig fuldkommen bagvendt ad, aabenbart i den Tro, at blot Varerne, naar de kommer ind i Landet, holdes nede i de gamle Priser, er den hellige Grav vel forvaret. Følgen af, at Prisen paa Sterling nedsattes, blev — og det kunde man have sagt sig selv paa Forhaand —, at Valutareserverne gik fløjten i Løbet af 0,5. Mulighederne for Spekulation var med et Slag eventyrligt blevet udnyttet, for Produktionen derimod er de næsten haabløse. I sin Vaande for den Valuta, der hermed var sat over Styr, greb man til Diskontoforhøjelserne, og dermed er Regeringens og Nationalbankens forældede Metoder afsløret som uanvendelige. Nationalbankdirektør Bramsnæs, der tilsyneladende er vort Lands økonomiske Diktator, disponerer, som om vi endnu levede under Guldmonntfoden. Man sætter ind med banktekniske Midler, som man kalder det, Midler, der var virksomme under det liberalistiske System, men som nu viser sig helt forfejlede under Tvangsøkonomien, simpelt hen fordi der ikke sker det, som i Virkeligheden skulde ske, nemlig et Fald i Omkostningsniveauet og mindre Import. Det, man opnaar med Diskontoforhøjelse, bliver stigende Underskud, navnlig for de eksporterende Erhverv, og dermed stigende Arbejdsløshed.

Løntarifferne vil nu under det System, hvorunder vi lever, i Modsætning til tidligere være en absolut Hindring for, at Lønnen falder, og at Produktionen af Varer paa den Maade bliver billigere. Da Nationalbanken og Regeringen for nogle Aar tilbage

i en noget tilsvarende Situation forsøgte med Rentestigning, da skrev en af vore mest anerkendte Økonomer, at Diskontoforhøjelsen vil virke paa Valutabalancen gennem formindsket Beskæftigelse. Diskontoforhøjelsen er, sagde han, et overordentlig kluntet, groft og irrationelt Middel for det Formaal, der er Tale om. Det samme vil være Tilfældet igen. Naar der gaar Svind i de Beholdninger, som det er af stor Betydning at opretholde, ligegyldigt af hvad Art Beholdningerne er, saa maa Opgaven — det er som Fod i Hose — være at gøre det mere vanskeligt at bruge af disse Beholdninger, og for det andet maa Opgaven være at stimulere Tilgangen af nye Reserver. Ingen af Delene sker med den Rente- og Valutapolitik, der føres, og fuldkommen urimeligt maa det nu under alle Omstændigheder blive at sætte Prisen ned paa en for Landet livsvigtig Beholdning, som Valutareserverne maa siges at være.

Hvordan finder man nu Forklaringen paa denne Ortodoksi og Guldmentalitet? Beslutningerne synes ikke at have haft ret meget med bank-, i hvert Fald ikke med moderne bank- og finanspolitiske Teorier at gøre, snarere med snu Beregning og med politisk-taktiske Hensyn. Jeg vil under Hensyn til de store Interesser, der knytter sig netop til disse Spørgsmaal, anmode den højtærede Handelsminister om, naar han faar Ordet, udførligt at udtale sig om saavel Diskonto- som Valutapolitikken.

Direktør Bramsnæs og Handelsministeren maa vel nok være klar over, at Forbrugsindskrænkning, som det saa stærkt blev understreget fra denne Plads i Gaar, paa Grund af de dalende Valutabeholdninger og paa Grund af de svigtende Tilførsler er absolut paakrævet, og at en Forbrugsindskrænkning i væsentlig Grad kun lader sig iværksætte ved at nedsætte Befolkningens Købeevne. Hvad var nu mere rimeligt, end at Forringelsen af Livsvilkaarene blev baaret af Samfundet i sin Helhed gennem en Regulering af Vekselkurserne ikke nedad, som Regeringen i sin Visdom har foranlediget, men opefter? Ved en Forhøjelse af de udenlandske Vekselkurser kunde — og det er, hvad der er paakrævet — Gennemsnitkøbeevnen nedsættes i passende Omfang, og Landbruget, hvis haabløse Økonomi er aabenbar, kunde, hvis man vilde, bringes lidt paa Fode, økonomisk Balance mellem Eksporterhvervene og andre Erhverv kunde tilvejebringes, og endelig, hvad der maaske er det allervigtigste i den nuværende Situation, kunde man uden at